

Yleistajuinen tiivistelmä

Euroopan komissio on laatinut eurooppalaiset julkisia hankintoja koskevat käytännesäännöt, joilla parannetaan pk-yritysten mahdollisuuksia saada julkisia hankintasopimuksia

Asia

EU:n jäsenvaltioissa tehtiin julkisia hankintoja vuonna 2006 noin 1 800 miljardin euron arvosta. Tämä vastaa 16:ta prosenttia EU:n bruttokansantuotteesta. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että myös pienet ja keskisuuret yritykset voisivat päästä näille markkinoille. Pk-yrityksiä pidetään yleensä EU:n talouden selkärankana, ja jotta niiden mahdollisuuksia luoda työpaikkoja sekä lisätä kasvua ja innovointia voitaisiin hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla, olisi **niiden pääsyä julkisten hankintojen markkinoille helpotettava**.

EU:n tason toimet

Käytännesääntöjen valmistelun yhteydessä kuullut sidosryhmät korostivat, että **paras keino helpottaa pk-yritysten pääsyä julkisten hankintojen markkinoille ei ole EU:n lainsäädännön eli julkisia hankintoja koskevien direktiivien vaan hankintaviranomaisten toimintatapojen muuttaminen**. Hankintaviranomaisten olisi oltava paremmin selvillä pk-yritysten erityisasemasta, hyödynnettävä aikaisempaa enemmän EU-direktiivien tarjoamia mahdollisuuksia ja suunniteltava tarjouskilpailunsa niin, että pk-yritykset voivat osallistua niihin tasavertaisesti muiden kanssa.

Tämä on ensimmäinen kerta, kun hankintoja koskevat säännöt ja käytännöt kootaan yhteen asiakirjaan. **Jäsenvaltiot ja hankintaviranomaiset pääsevät näin hyödyntämään muissa jäsenvaltioissa saatuja hyödyllisiä kokemuksia**.

Taloudellinen tilanne

Euroopan komission vuonna 2007 teettämässä tutkimuksessa arvioitiin, että vuonna 2005 pk-yritysten osuus EU-direktiivien kynnysarvot ylittävistä julkisista hankinnoista oli 42 prosenttia niiden arvosta, mikä vastaa 64 prosenttia sopimusten lukumäärästä. Näissä luvuissa ovat luonnollisesti mukana vain ne julkiset hankintasopimukset, jotka ylittävät EU-direktiiveissä vahvistetut kynnysarvot. Luvuissa ei oteta huomioon pk-yrityksille annettuja alihankintasopimuksia niiden koosta riippumatta.

Kun verrataan pk-yritysten yhteenlaskettua liikevaihtoa EU:n taloudessa (58%) ja sellaisten EU:n kynnysarvot ylittävien julkisten hankintasopimusten arvoa, jotka pk-yritykset ovat saaneet **ensisijaisina hankkijoina** (42%), voidaan todeta, että vaikka merkittävä osa tällaisista sopimuksista jo meneekin pk-yrityksille, parantamiseen varaa on vielä.

Käytännesääntöjen tarkoitus ja sisältö

Julkisia hankintoja koskevalla EU:n lainsäädännöllä varmistetaan, että markkinat avautuvat talouden kaikille toimijoille. Tietyt säännökset ovat kuitenkin erityisen tärkeitä pk-yrityksille, koska ne tarjoavat ratkaisun pk-yritysten tai pääasiassa pk-yritysten kohtaamiin ongelmiin.

Tätä taustaa vasten tällä asiakirjalla on kaksi tarkoitusta: Ensiksi annetaan jäsenvaltioiden hankintaviranomaisille yleisiä ohjeita siitä, **miten** ne voivat **soveltaa EU:n lainsäädäntöä** tavalla, joka tukee pk-yritysten osallistumista tarjouskilpailuihin. Toiseksi tuodaan esiin eräitä **kansallisia sääntöjä ja käytäntöjä**, joilla myös helpotetaan pk-yritysten osallistumista julkisiin hankintoihin. Sääntöjä havainnollistetaan eri jäsenmaiden hyödyllisillä kokemuksilla.

Käytännösäännöillä etsitään ratkaisuja suurimpiin pk-yritysten kokemuksiin ja raportoimiin ongelmiin. Ohjeet on jaoteltu seuraavien otsakkeiden alle:

- Hankintasopimusten kokoon liittyvien ongelmien ratkaiseminen
- Asiaankuuluvien tietojen saatavuuden varmistaminen
- Tarjottavien tietojen laadun ja tietojen ymmärtämisen parantaminen
- Oikeasuhteisten kelpoisuusvaatimusten ja taloudellisten vaatimusten vahvistaminen
- Hallinnollisen taakan keventäminen
- Hinta-laatu-suhteen korostaminen pelkän hinnan sijaan
- Riittävä aika tarjouskilpailuasiakirjojen valmisteluun
- Maksujen suorittaminen määräajassa